

NEMOCI

BOLESTI HLAVY:

Bolesti hlavy mohou být způsobeny natažením svalů, nějakým závažným onemocněním nebo infekcí či vadou (nejčastěji zúžením) cév vyživující tkáň obličeje a hlavy. Právě vady cév jsou příčinou migrén, které se obvykle pravidelně opakují a vyznačují se typickými prudkými bolestmi (často soustředěnými do jedné hemisféry), které se působením světla zvětšují, občas jim předchází poruchy vidění, a často bývají doprovázeny nauzeou a zvracením.

Bolesti hlavy mohou být vyvolány alergiemi, horečkou, vysokým krevním tlakem, epilepsií, tumorem mozku nebo infekcemi dutiny ústní, některými léky nebo poraněním hlavy.

Migréna:

Může být podnícena celou řadou různých činitelů, např. úzkostí, hypoglykemií, alergiemi na některá jídla, zraněním hlavy, užíváním perorálních antikoncepčních prostředků nebo hormonálními změnami v menstruačním cyklu. Migrény mohou být taky dědičné.

Léčba:

- Snaha dobrat se příčiny bolesti a tu následně léčit
- Ztlumením bolesti hlavy pomáhají léky s mírným analgetickými účinky (*Ibuprofen, Paralen*)
- Ibuprofen podávejte při jídle, protože ho organismus lépe snáší a nedochází k žaludečnímu nevolnostem.
- Když dítě trpí bolestmi hlavy, nikdy mu nepodávejte aspirin, dokud lékař nevyloučí možnost, že se jedná o virovou infekci. Existují podezření, že užívání aspirinu při virových infekcích může vést k propuknutí progresivního a velmi nebezpečného onemocnění jater.
- Dostatek tekutin
- Klidový režim, prostředí bez hluku, případně šero (možná světloplachost)

Kdy se obrátit na lékaře:

- § Jestliže nemocný trpí bolestmi hlavy a současně má vysokou teplotu, je mimořádně unavený, má stuhlou šíji, silně zvrací, je zmatený nebo dezorientovaný. *Tyto příznaky mohou svědčit o zánětu, který zasahuje mozek, např. encefalitida nebo meningitida.*
- § Pokud má nemocný tak silné bolesti hlavy, že to naruší jeho normální režim, nebo pokud se vyskytují příliš často, pohovořte si o tom s lékařem.
- § Jedná-li se póúrazový stav

BOLESTI V KRKU:

Bolesti v krku mohou být způsobeny (*faryngitidou zánětem hltanu, laryngitidou zánětem hrtanu, nebo tonsilitidou zánětem mandlí*)

Bolesti v krku jsou způsobeny většinou virem nebo bakteriemi. Další příčinou může být místní podráždění sliznice, např. působením cigaretového kouře, škodlivin v ovzduší, prachu nebo suché chladné zimy.

Mohou být způsobeny rýmou, nachlazením, virovou infekcí, nebo zánětem ucha.

Streptokoková infekce:

Asi u jedné třetiny dětí jsou bolesti krku způsobeny bakteriemi kmene *Streptococcus*. Streptokoková infekce je vysoce nakažlivá a úporná.

Charakteristické příznaky a projevy streptokokové infekce nejsou na rozdíl od virové infekce vždy stejné. Pro stanovení diagnózy je nezbytné provést kultivaci výtěru z krku.

Léčba:

- *Kloktadlo Stopangin*
- *Ve spreji Jox, Stopangin*
- *Různé pastilky: Septisan, Septofort, Septolete*
- *Priessnitzův obklad na krk*
- *Angína - léčí se antibiotiky, infekční onemocnění. (!přináší se i z hnisavých ložisek na kůži, pozor služba v kuchyni!)*
- *Při antibiotické léčbě je dítě neinfekční po asi třech dnech je možné aby se v rozumné míře začlenilo do kolektivu. Je ovšem nutno dodržovat následující zásady: po celou dobu léčby klidový režim, nechodit na slunce, nepít mléko, nejíst mléčné výrobky, nepít alkohol a vždy antibiotika dobrat! Po antibiotické léčbě by měla následovat lékařská kontrola.*
- *Nemocného uložíme na izolaci, nenutíme ho do jídla.*

Kdy se obrátit na lékaře:

- § *Pokud má nemocný přes 38 °C nebo se u něho projevují nějaké jiné příznaky streptokokové infekce.*
- § *Objeví-li se horečka, bolesti nebo otok kloubů, svalové křeče nebo záškuby, osype se hladkou nebolestivou vyrážkou, anebo jestliže se mu na kloubech, na hlavě anebo podél páteře vytvoří hrbolky . Tyto příznaky mohou nasvědčovat tomu, že se rozvíjí revmatická horečka.*
- § *Pokud nemocného bolí v krku a osype se na krku, na pažích, na nohou anebo v tříselní krajině zarudlou, trochu drsnou vyrážkou. Těmito příznaky se projevuje spála.*
- § *Jsou-li na mandlích zřetelné tzv. čepy.*

Streptokoková nebo virová infekce:

Přestože některé virové a streptokokové infekce se neprojevují jednotlivými příznaky, můžete si při hledání původu bolestí v krku spolehnout na několik obecných činitelů.

Posuzované hledisko	Streptokoková infekce	Virová infekce
Věk	Nejčastěji postihuje děti starší tří let.	Vyskytuje se v každém věku.
Počátek onemocnění	Propuká znenadání. Stav dítěte, které se zdálo být zcela v pořádku, se může během minuty změnit. Začne být slabé, netečné a bude si stěžovat na své potíže.	Propuká postupně a intenzita bolesti se stupňuje od slabé škrábání až po velmi silnou bolest.
Příznaky	Velmi silné bolesti v krku, často provázená bolestmi hlavy a žaludku, zvracením a zduřením nebo ztvrdnutím mizních uzlin. Velké potíže při polykání. Dítě vypadá	Pocit škrábání v krku může být provázen kašlem, bolestmi hlavy, rýmou, chraptím, zvětšenými mizními uzlinami, těžkostmi při polykání.

	nemocné a také se tak cítí.	
Horečka	Přes 39 °C	mírná
Mandle	Většinou vypadají zarudle a otekle a jsou poseté bílými skvrnami.	Mohou, ale nemusí být oteklé a potažené bílým povlakem.

CHŘIPKA:

Chřipka je virové onemocnění respiračního traktu. Během zimy postihuje populaci v epidemickém měřítku.

Chřipka je velmi nakažlivá a přenáší se pouhým kontaktem s nakaženou osobou. Z člověka se stane nositel nákazy asi dva dni předtím, než se u něho projeví první symptomy chřipky, a přináší jí asi dalších sedm dní.

Příznaky: zimnice, horečka, bolesti hlavy, únava, nechutenství a bolesti celého těla.

Léčba:

- spočívá v tlumení potíží, které mohou být někdy příčinou toho, že se nemocný cítí hodně špatně.
- Při léčbě chřipky je nejdůležitější snížit vysokou teplotu, klid na lůžku a pít hodně tekutí. Ke snížení teploty a proti bolestem se užívá paracetamol (*Paralen, Ibalgin, Ibuprofen, Panadol*)
- *Nemocného uložíme na izolaci, nenutíme ho do jídla.*

Kdy se obrátit na lékaře:

§ Jestliže nemocný dostane vysokou teplotu, jestliže ho postihne epileptický záchvat, nebo jestliže si povšimnete nějaké změny související s vědomím nebo mentálními schopnostmi. *Tyto příznaky mohou svědčit o propukající encefalitidě.*

§ Pokud se u nemocného projevují příznaky, které svědčí o tom, že se mu začíná hůře dýchat, třeba když dýchá zrychleně, lapá po dechu, sípá, má odřený nos, nebo jestliže bledne či modrá. *Tyto příznaky naznačují rozvoj pneumonie.*

KAŠEL:

Kašel je jedním z přirozených obranných mechanismů, jimiž se organismus brání infekci a který má za úkol odstraňovat z těla bakterie, viry, prach a pyl. Kašlem se plíce a hrtan zbavují látek a tekutin, které na plíce působí dráždivě. Při produktivním kašli se z dýchacího traktu vylučuje sputum, tak dojde k uvolnění dýchacích cest a do plic může proudit kyslík.

Kašel bývá také často symptomem, který se běžně vyskytuje při onemocnění uší, nosu a hrtanu. Kašel může souviset s bakteriální nebo virovou infekcí dýchacího ústrojí, jako je bronchitida, laryngitida, zápal plic.

Kašel je symptomem, jimiž se projevují alergie na některá jídla a další alergeny, které se nacházejí v přírodě. Kašel je také vyvolán v dechnutím velmi chladného nebo naopak velmi horkého vzduchu.

Léčba:

- **Suchý dráždivý kašel** - kapky *Stoptusin*
- **Produktivní kašel s vykašláváním hlenů**

Expokorans jsou léky, jejichž účinek tkví v tom, že zvyšují produkci tekutin v dýchacích cestách, které přispívají k tomu, aby se hlen zředit a nebyl tak konzistentní, a tak usnadňují jeho odkašlávání. (*Bromexin, Mucosolvan, Jitrocelový sirup ...*)

- Při produktivním kašli - omezíme přísun potravin, které zvyšují tvorbu hlenu (mléčné výrobky)
- Podáme dostatek tekutin, nejlépe vlažné nebo trochu ohřáté. Tekutiny pomáhají zředit hlen. Můžeme také podávat bylinné čaje (cibulový, lipový, diviznový)
- *Nemocného uložíme na izolaci, nenutíme ho do jídla*

Kdy se obrátit na lékaře:

§ Pokud se stav nezlepší do tří dnů.

§ Jestliže se kašel přes noc zhoršuje, přidá se únava, nechutenství, sípání, vykašlávání žlutého až zeleného hlenu. *Tyto příznaky naznačují zánět průdušek.*

PRŮJEM, NAUZEJA A ZVRACENÍ, SALMONEA

Mezi první příznaky žaludeční nevolnosti patří nechutenství, které přechází v nauzeu a posléze v opravdovou bolest zažívacího traktu buď trvalou, nebo přechodnou, po níž následuje zvracení a občas průjem.

Bolest může být soustředěna v jednom místě, může střídavě vystřelovat do různých částí břicha, nebo může bolet celé břicho. Břicho bývá citlivé na pohmat.

Nemocný trpí bolestmi břicha, které je způsobeny celou řadou tělesných a duševních činitelů, většinou také špatná strava.

U větších dětí dochází ke zvracení v důsledku otravy jídlem, přejedení, cestovní nevolnost, infekce, zánět slepého střeva, zácpy, únavy, alergie na potraviny, nebo při náhodném použití léků nebo jedů. Žaludeční nevolnost může být podnícena některými psychickými stavy, jako je stres, zármutek, nervozita, vztek nebo tréma před nějakou nadcházející akcí.

Průjmy vyvolané bakteriemi a viry jsou extrémně infekční a nesmírně rychle se šíří. Obvykle se jedná o alimentární nákazy, ale je možná i kapénková infekce (rotavirus). Je potřeba dodržovat důsledná hygienicko-epidemiologická opatření.

Léčba:

- Proti příležitostným bolestem břicha, jež jsou způsobeny překyslením žaludku nebo pálením žáhy, pomáhají antacida (*Malox, No-spa*). Antacida neutralizují kyselé šťávy žaludku.
- Při průjmu a zvracení podáváme *živočišné uhlí*. Při průjmu je vhodná i novější *Smecta*, ale ne každý snese její chuť (lecko po ní zvrací). Při nutnosti ihned zastavit průjem (cestování, dehydratace apod.) můžeme podat *Immodium*, které ovšem neléčí příčinu průjmu.
- Zajistíme dostatečný přísun tekutin (čaj, minerálku), při zvracení podáme silný černý čaj po lžičkách, nebo ledovou Colu. **Nutno kontrolovat dostatečný přísun tekutin. Hrozí dehydratace.**
- Dáme alespoň 12-ti hodinovou hladovku a potom dietní režim (suchý starší rohlík, další den rozvařenou rýži, mrkev)
- Jest-li nemocný trpí bolestmi břicha, nepodáváme mu v žádném případě léky proti bolesti, jako je (*Paralen, Ibuprofen*), pokud to lékař výslovně nenařídí. Když byste ztlumili bolesti břicha, u nichž by nebyla známá jejich příčina, mohli byste zkreslit nebo potlačit charakteristické příznaky nějakého onemocnění a ztížit tak jeho rozpoznání a oddálit zahájení odpovídající léčby.

Kdy se obrátit na lékaře:

- § Jestliže nemocný trpí zvracením, kdy rychle vyvrací obsah žaludku, při kterém proud zvratků dostříkne hodně daleko. *Zavolejte okamžitě lékaře. Takové prudké zvracení může být příznakem nějakého vážného onemocnění.*
- § Jestliže nemocný pociťuje intenzivní bolest v pravém kvadrantu břicha, který je citlivý na pohmat (existuje specifický hmat - břicho je citlivější při uvolnění tlaku než při zatlačení). *Mohou to být příznaky zánětu slepého střeva.* Při zánětu slepého střeva propukají bolesti zpravidla v okolí pupečníku a postupně vystřelují do pravého spodního kvadrantu břicha, často se objevuje horečka.
- § Jedná-li se o stav po úrazu břicha.
- § Je-li břicho tvrdé, nelze jej prohmatat a případně se na něm objevují podlitiny.

Salmonela:

Akutní průjemové onemocnění s krátkou inkubační dobou (6-72 hodin). Může probíhat mírně, ale klasicky je to „bouřlivé“. Po 8-10 hodinách po použití špatné stravy nastupují křečovitě bolesti břicha, později průjem, zvracení, teplota okolo 39. To trvá obvykle jen několik hodin, ale dochází přitom k *dehydrataci*. **Proto je zapotřebí dostatek tekutin a lékařská kontrola.**

PLANÉ NEŠTOVICE:

Plané neštovice jsou vysoce nakažlivé dětské onemocnění, které způsobuje virus varicely, který patří do okruhu virů způsobujících opar. Plané neštovice se rozšiřují rychle. K nákaze planými neštovicemi může dojít tehdy, pokud dítě přijde do kontaktu s nemocným dítětem, které kašle a kýchá, nebo dokonce jenom hovoří a směje. Nakažené dítě může roznášet nákazu už dva dny předtím, než se u něho projeví první symptomy, a může být zdrojem nákazy tak dlouho, dokud všechny puchýře neuschnou a nezahojí se stroupkem.

Planými neštovicemi můžeme onemocnět v každém věku. Protože dospělí snášejí pl. neštovice hůře a pociťují své onemocnění vnímavěji. Je proto lepší, když se pl. neštovice prodělají v dětství. Když je jednou proděláme tak se proti nim staneme imunní. Inkubační doba neštovic je 21 dní, takže jejich zavlečení do kolektivu se dá zabránit poměrně těžko. Na druhou stranu rodiče jsou za nakažení dítěte často i vděční...

Příznaky:

- Prvními příznaky je mírně zvýšená teplota, bolesti hlavy a v krku, vyčerpání.
- Pár dní potom se dítěti na pokožce vytvoří vyrážka, která je typická pro pl. neštovice.
- Vyrážka se začíná vytvářet nejdříve na trupu a bývá zarudlá a nevyčnívá.
- Pár dní potom se trup osype zarudlými, nepravidelně rozsetými vyrážkami, začnou se vytvářet také na končetinách, na krku a na obličeji a zarudlé, nepravidelně rozseté vyrážky se rozšíří po celém těle v podobě drobných vřídků.
- Vyrážka úporně svědí.

Léčba:

- Paracetamol, snižuje teplotu.
- Antihistaminika (*Zodac, Zyrtec*), mohou přispět k zmírnění nesnesitelného svědění vyrážky.
- Borůw roztok je s vodou smíchaný prášek, volně prodejný ve většině lékárnách. (*Violet*). Pomáhá při vysušování mokvajících oparů. *Spíše doporučujeme použít tekutý pudr.*

ŠESTÁ NEMOC - INFEKČNÍ DĚTSKÁ NEMOC:

Virové, vysoce nakažlivé onemocnění s horečkou. Postihuje kojence a malé děti. Nazývá se podle toho, že se jedná v pořadí o šestou z exatémových infekcí. Nejvíce postihuje kojence a malé děti od 6 měsíců do 3 let.

Příznaky:

- Dítěti náhle stoupne horečka na 39 °C, a to bez zjevného důvodu. Horečka obvykle přetrvává 3-5 dní a hrozí i křeče.
- Dítě je podrážděné a necítí se dobře. Jakmile horečka dosáhne vrcholu, začne klesat a zároveň se v některých, ale ne ve všech případech objeví červená vyrážka, hlavně na hrudi a bříše.
- Příznaky ustupují celkem brzy a zároveň se dítě začíná cítit lépe.

Léčba:

- podáváme léky na snížení teploty obsahující paracetamol, vhodné pro malé děti - *sirup ibuprofen*.
- Možno dítě otírat vlažnou vodou.
- **Nutný přísun tekutin, aby nedošlo k dehydrataci.**

Kdy se obrátit na lékaře:

§ Když má dítě křeče nebo vykazuje příznaky dehydratace (nadměrné ztráty vody).

MONONUKLEÓZA:

Infekční mononukleóza je akutní infekce hrtanu a mizních uzlin, která je vyvolána EPSTEIN-BARROVÝM VIREM. Dospívající často postihuje mononukleóza, která bývá omylem zaměňována za chřipku. V dětství mívá toto onemocnění mírný průběh a může se stát, že dítě toto onemocnění prodělá, aniž by si toho povšimlo. Ale když infekční mononukleózou onemocní dospívající, projevují se příznaky mononukleózy mnohem výrazněji.

Virus se rozšiřuje nakaženými slinami, říká se, že se mononukleóza přenáší líbáním. Mononukleóza je pojmenována podle charakteristického zvýšení počtu jednojaderných bílých krvinek.

Příznaky:

- Příznaky mononukleózy se často podobají příznakům spousty jiných infekčních onemocnění, ale většinou ustupují mnohem pomaleji.
- Nežřetelná bolest a nevolnost
- Velká únava a slabost
- Bolesti v krku a hlavy
- Zimomřivost
- Mírně zvýšená teplota nebo horečka
- Může dojít ke zvětšení mizních uzlin, které může trvat po dobu jednoho týdne nebo i déle.

Léčba:

- Diagnóza mononukleózy musí být potvrzena rozborem krve, který odhalí zvýšenou koncentraci protilátek proti EPSTEIN-BARROVÝM VIRU, zvýšený počet lymfocytů (bílých krvinek) nebo další charakteristické odchylky od normálního stavu.

- Proti mononukleóze neexistuje žádný lék. Léčba spočívá v tlumení jejích příznaků a sledování stavu pacienta, jestli u něho ve vrcholném stadiu onemocnění nedochází ke komplikacím.
- Aby se předešlo vážnému poškození jater a sleziny, doporučuje se, aby nemocný zachoval klid na lůžku, obvykle po dobu jednoho až dvou týdnů. Dokud je slezina zvětšená, neměl by nemocný provádět žádná namáhavá cvičení.
- Pokud je nemocnému špatně nebo má horečku, ibuprofen mu možná pomůže utlumit bolesti a snížit horečku. Avšak pokud jsou játra zanícená měly bychom ibuprofen podávat opatrně. Porad'te se proto s lékařem. Ibuprofen podáváme nejlépe při jídle.
- Nepodáváme nemocnému žádné tuky. Virus vyvolávající mononukleózu zasahuje slezinu a játra

ZÁNĚT MOZKOVÝCH BLAN - MENINGITIDA:

Může jít o zánět mozkových blan nebo míšních plen, popř. o zasažení obou oblastí. Meningitida může postihnout zevní tvrdou mozkomíšni plenu nebo měkkou mozkomíšni plenu. Meningitida je často výsledkem druhotné infekce, přestupu nákazy z jiného orgánu, např. tuberkulózní nebo syfilitická meningitida. Meningitidy se dělí podle původce na virovou nebo bakteriální.

Příznaky:

- Silné bolesti hlavy
- Zvýšená citlivost na světlo a zvuk
- Ztuhlost svalů (zvláště krčních)
- **Kerningův znak** (neschopnost narovnat dolní končetinu v kolenu v poloze, kdy stehna a trup svírají pravý úhel)
- Zvracení
- Zmatenost a kóma vedoucí k smrti

Příčinou je infekce obalů mozku, která vede k zvýšení nitrolebečního tlaku. Jedním z charakteristických rysů onemocnění jsou změny ve složení a vzhledu mozkomíšního moku. Jeho rozbořením lze určit průvodce meningitidy. Toto nebezpečné onemocnění má rychlý začátek, po kterém může následovat smrt. *Postižený s příznaky meningitidy musí být okamžitě převez do nemocnice.* U nás se nejčastěji vyskytující MENINGOKOVÁ MENINGITIDA u dětí ve věku do 1 roku. PNEUMOKOKOVÁ MENINGITIDA je nejčastějším typem u dospělých.

Léčba:

- Závisí na průvodci onemocnění, který bývá stanoven rozbořením mozkomíšního moku (získá se lumbální punkcí)
- Virová meningitida je méně závažná, přesto i v některých případech smrtelná.
- Lehké případy vyžadují klid na lůžku v tmavé místnosti.
- Antivirové léky se podávají nitrožilně.
- U bakteriálních meningitid, jejichž původcem jsou zvláštní bakterie, které vyvolávají tuberkulózu, zápal plic, se podává nitrožilně vysoká dávka antibiotika sulfonamidů.
- Nemocný potřebuje průvodní léčbou odstranit dehydrataci, snížit horečku a obnovit porušenou rovnováhu elektrolytů.

LYMSKÁ BORELIÓZA:

Lymeská borelióza je vážné chronické onemocnění vyvolávané spirochétou (tenkou bakterií ve tvaru spirály) nazvanou *Borellia burgdorgeri*. Toto onemocnění přenášejí drobná klíšťata, komáři.

Příznaky:

- Je charakteristická skvrna připomínající střed terče, který se vytvoří v místě, kam se klíště přisaje. Je to kulatá, naběhlá a zarudlá léze, která bývá uprostřed světlejší, někdy dokonce i bílá. V některých případech se tato vyrážka postupně rozšiřuje od středu směrem k okraji, jindy se na torzu vytvoří různé hrbolky. Tyto příznaky se mohou během onemocnění střídavě objevovat a zase se vytrácet. Tento příznak se vyskytuje zhruba u 50% nakažených a není tedy možno se na něj v diagnostice spoléhat.
- Dalšími příznaky, jsou příznaky podobné chřipce (horečka, zimnice, bolesti hlavy a celého těla).
- Otok mízních uzlin
- Bolesti v krku
- Nauzea a zvracení
- Tyto potíže se mohou objevovat osamoceně, nebo se jich objeví několik zároveň a mohou se dostavit kdykoli po uplynutí asi týdne od kousnutí klíštětem.

Léčba:

- Podávají se antibiotika. Délka léčby je různá a závisí na tom, jak vážné potíže nemocný pociťuje a jak dlouho se tyto potíže projevují. Obvykle léčba trvá 10-20 dní.

Kdy se obrátit na lékaře:

- § Úspěšnost léčby lymeské boreliózy závisí na tom, jak brzy je stanovena správná diagnóza. Pokud se kdekoli na těle povšimnete podezřelých lézí, které připomínají střed terče (vystouplého zarudlého hrbolku, který je uprostřed světlejší)
- § Projevují-li se přetrvávající příznaky, které připomínají chřipku, jsou doprovázeny únavou nebo malátností.

Úspěšnost léčby závisí na tom, jak rychle je zahájena. Pokud lékař nepřijde na mysl kyjská borelióza a neověří si to. Nebojte se ho na to zeptat. Po popsání prvním stadiu nemoci nastává zdánlivý klid, ale později nemoc propuká v horší formě napadající klouby a CNS s možnými trvalými následky.

ZÁNĚT MOZKU - ENCEFALITIDA:

Zánět mozku je nejčastěji způsoben virovou infekcí mozku, která může vést k zánětu mozkových blan (meningitidě). Může být komplikací mnoha infekčních chorob (spalničky a plané neštovice).

Příznaky:

- Horečka
- Bolest hlavy a strnulost šíje
- Celková únava až vyčerpání
- Slabost, podrážděnost

- Protože se stav zhoršuje, nemocný může být zmatený, dezorientovaný, dochází ke křečím, ochrnutí a eventuálně ke kómatu.

Léčba:

- § Neexistuje specifická léčba encefalitidy, stav může být zlepšen uvolněním tlaku kolem mozku (zvýšený tlak způsobený zánětem vyvolává příznaky).
- § Hospitalizace je nezbytná, pacientovi musí být poskytnuta intenzivní lékařská a ošetrovatelská péče.

Každý s příznaky zánětu mozku vyžaduje neodkladnou lékařskou pomoc protože se jedná o vážný stav ohrožující život.

VŠI:

Vši jsou drobný hmyz, který žije na pokožce hlavy. Vši neskáčou ani nelétají a rozšiřují se z člověka na člověka přímým kontaktem.

Příznaky:

- Svědění hlavy
- Nemocný se nejčastěji škrábe v hlavě. Proto je nutné mu pozorně prohlédnout pokožku hlavy.
- Vši vypadají jako drobné kulaté šedivé hromádky, nejčastěji se vyskytují za ušima. Podél kořenů vlasů si můžete povšimnout vajíček, která se nazývají hnídy.
- Samičky vši nakladou každý den 4-5 vajíček a pokračují v kladení tak dlouho, doku jim v tom něco nezabrání, proto je zapotřebí rychlé a účinné léčby.

Léčba:

- § Šampón *PARASIDOSE*, stačí jen pár kapek. Výhodou je, že zabíjí i vajíčka vši.
- § Doporučován byl sprej *DIFUSIL*. Ten ovšem nezabíjí vajíčka a vši jsou proti němu dnes často rezistentní.
- § Je nutné vši odstraňovat. Tento proces je zdoluhavý nepříjemný, ale je to jediný způsob, jak se zbavit vši. Pomalu a důkladně postiženému pročešte vlasy jemným hřebenem (doporučujeme *VŠIVÁČEK* k zakoupení v drogerii). Pozorně prohlédněte pokožku na hlavě. Vždycky poodhrňte pramínek vlasů, abyste dobře viděli na vši a vajíčka a mohli je odstranit.
Při vyčesávání vlasů, doporučujeme pokrývku hlavy.
- § Nutno poučit děti, aby se navzájem nečesaly, nepůjčovaly si hřebeny, gumičky, pokrývky hlavy a oblečení.
- § Nutno dbát na psychiku nakažených jednotlivců i celého kolektivu a zabránit případnému sociálnímu vyloučení nakažených.

PŘEHLED BĚŽNÝCH VYRÁŽEK

Dermatomykóza, plíseň nohou	<p>Tvorba shluků drobných puchýřků a šupinatých oparů na chodidlech, zejména mezi prsty. Svědí a pálí. Je možné ji vyléčit, ale jejich léčení bývá někdy zdoluhavé. Úplné vyléčení může trvat i celý měsíc. Nutno zabránit šíření.</p> <p><i>Léčba dle doporučení lékaře - Bactroban, Lamisyl apod.</i></p>
Plané neštovice	<p>Zpočátku vypadá jako hladká, zarudlá vyrážka a posléze se přemění na drobné uhříky a puchýřkovité léze, které se při hojení potáhnou stroupky. Jeden až dva dny před jejím výskytem se projevují charakteristické příznaky virové nákazy- horečka, bolesti hlavy, únava a celková malátnost. Ve většině případů se vyrážka vytvoří nejdříve na trupu a rozšiřuje se na končetiny. Na krku a na hlavě je poměrně málo lézí. Velmi svědí.</p> <p><i>Léčba: na teplotu - paracetamol, na vyrážku tekutý pudr</i></p>
Vyrážka na zapařené pokožce	<p>Při zapaření pokožky v tříslích, na hýždích a v záhybech třísel vytvoří zarudlé vyrážky. Pokožka může otéci, seschnout nebo vytvořit šupinky. Pokud je vyrážka způsobena plísněmi, připomíná velmi zarudlé, hladké hrbolky a pokožka vyhlíží jako bolestivá otevřená rána. Obvykle se ztratí během týdenní léčby.</p> <p><i>Léčba: pevaryl mast, aviril baby mast</i></p>
Alergie na potraviny nebo léky (kopřivka)	<p>Růžové nebo zarudlé hladké nebo vystouplé léze. Pokožka může být oteklá a svědit. Obvykle ustoupí, když se zjistí, který lék nebo potraviny jsou příčinou alergie, a když je nemocný přestane konzumovat.</p> <p><i>Léčba: možno podat antihistaminika (Zodac, Zyrtec)</i> <i>Postižená místa možno potírat mastí Fenistil</i></p>
Ekzém	<p>Vystouplá zarudlá vyrážka, která někdy bývá suchá a vytváří šupinky, nebo jí tvoří mokvající, tekutinou naplněné léze. Svědění může být velmi silné. Bývá způsobena obvykle alergickou reakcí. Její příznaky se zmírní, jakmile se podaří rozpoznat její příčinu a zamezit kontaktem s alergií.</p> <p><i>Léčba: možno podat antihistaminika (Zodac, Zyrtec)</i> <i>Postižená suchá místa možno potírat emulzí Excipial U Lipolotio, nebo mastnou indulonou</i></p>
Zarděnky	<p>Růžová nebo zarudlá vyrážka s drobnými, ostře ohraničenými lézemi, obvykle spojená s mírnými projevy virové infekce - otokem mízních uzlin a celkovou únavou. Vyrážka se obvykle projevuje nejdříve na hlavě a na krku a odtud se šíří na trup a na končetiny. Trvá asi tři dny, a jakmile průběh dosáhne vrcholu, vybledne.</p> <p><i>Léčba: na teplotu - paracetamol, na vyrážku tekutý pudr</i></p>
Lymfská borelióza	<p>Kulatá, vystouplá zarudlá léze, která bývá uprostřed obvykle bledší nebo bělavá. Vyskytuje se v místě kousnutí klíštětem jež roznáší nákazu. Mohou, ale nemusí, jí provázet příznaky připomínající chřipku, (včetně bolestí hlavy, horečky a celkové únavy). Vyrážka se může během onemocnění střídavě objevovat a ztrácet.</p> <p><i>Léčba: antibiotiky</i></p>
Herpektický virus	<p>Malé puchýřky a vřídky buď podél úst, nebo v oblasti genitálií, jejichž tvorba předchází pocit svědění nebo pálení. Svědí a bolí. Vyrážka trvá obvykle 4-10 dní, ale může se vytvářet opakovaně.</p> <p><i>Léčba: oparů krém Vektavir</i></p>

Spalničky	Skvrnitá, purpurově červená vyrážka připomínající nepravidelně tvarované vystouplé léze a rovné léze. Nejdříve se vytvářejí jednotlivě shlukuje se do větších celků několik dní předtím, než se nemocný osype, objeví se příznaky virové infekce (horečka, kašel a celková únava)většinou se nejdříve vytvářejí na obličeji a šíří se na trup a končetiny. Trvá 4-7 dní a vybledne, jakmile nákaze dosáhne vrcholu. <i>Léčba: na teplotu - paracetamol, na vyrážku tekutý pudr</i>
Potničky	Malé, vystouplé zarudlé léze s drobnými puchýřky uprostřed. Objevují se náhle, obvykle za teplého počasí, a rychle zase zmizí. Mohou svědit.
Růžovka	Rozsáhlá, rovná vyrážka růžové barvy. Jejím vytvoření obvykle předchází horečka, často velmi vysoká, a právě po klesnutí horečky se objeví vyrážka. Nejčastěji postihuje malé děti. Může trvat několik hodin až dní.
Svrab	Malé zarudlé boule, které uschnou a vytvoří stroupek. Pod pokožkou bývají viditelné drobné světlošedé nebo narůžovělé žilky.často velmi svědí. Nejčastěji se objevují na hýždích, genitáliích, na zápěstí, v dolních pažemi a mezi prsty na rukou a na nohou. Zmizí po dokončení léčby.
Spála	Rozsáhlé světle růžová nebo zarudlá vyrážka, která je na dotyk drsná jako pískový papír. Jejím výskytu zpravidla předchází (horečka, bolesti v krku a bolesti hlavy)nejprve se vytváří v místech, kde se soustřeďuje hodně tepla, např.(v podpaží, pod kolena a v tříselné krajině, a potom se rozšiřuje na trup a končetiny), malinový jazyk